

Immateriellrättsliga frågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet 14 motioner om olika immateriellrättsliga frågor. Motionsyrkandena gäller bl.a. olika patenträttsliga frågor, åtgärder mot piratkopiering, fildelning, det civilrättsliga sanktionsdirektivet, privatkopieringsersättning och legalisering av söktjänster på internet.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet finns åtta reservationer, varav två avser utskottets motivering.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Patenträttsliga frågor	7
Motioner	7
Vissa kompletterande uppgifter	8
Enhetligt patent och en enhetlig patentdomstol	8
Grön teknologi till utvecklingsländer	8
Rådgivning till forskare och uppfinnare i patentfrågor	9
Ekonomiska förutsättningar för att försvara patent	9
Undersökning om omfattningen av patentinfrång	10
Straffrättsliga åtgärder	10
Tidigare riksdagsbehandling	10
Utskottets ställningstagande	11
Inledning	11
Grön teknologi till utvecklingsländer	11
Rådgivning till forskare och uppfinnare i patentfrågor	11
Övriga patenträttsliga frågor	11
Stärkt skydd för varumärkesrätt	12
Motion	12
Vissa kompletterande uppgifter	13
Utskottets ställningstagande	14
Åtgärder mot piratkopiering	14
Motion	14
Vissa kompletterande uppgifter	14
Det civilrättsliga sanktionsdirektivet	14
Annat arbete på EU-nivå mot bl.a. piratkopiering	15
Förhandlingar om ett nytt internationellt handelsavtal med åtgärder mot piratkopiering och varumärkesförfalskning (ACTA)	16
Övrigt	16
Utskottets ställningstagande	16
Fildelning	17
Motioner	17
Vissa kompletterande uppgifter	17
Infosocdirektivet	17
Datalagringsdirektivet	18
Filmavtalet	19
Utskottets ställningstagande	19
Inledning	19
Avkriminalisering av fildelning	19
Motverka illegal fildelning	20
Det civilrättsliga sanktionsdirektivet	20
Motion	20
Vissa kompletterande uppgifter	21
Allmänt	21

Tidigare riksdagsbehandling	21
Beslut om utvärdering	22
Utskottets ställningstagande	23
Privatkopieringsersättning	23
Motioner	23
Vissa kompletterande uppgifter	24
Utskottets ställningstagande	26
Legalisering av söktjänster på internet	26
Motion	26
Vissa kompletterande uppgifter	27
Utskottets ställningstagande	27
Reservationer	28
1. Grön teknologi till utvecklingsländer, punkt 1 (MP, V)	28
2. Rådgivning till forskare och uppfinnare i patentfrågor, punkt 2 (SD)	28
3. Åtgärder mot piratkopiering, punkt 5 (S, SD)	29
4. Avkriminalisering av fildelning, punkt 6 (MP, V)	29
5. Det civilrättsliga sanktionsdirektivet, punkt 8 (MP)	30
6. Det civilrättsliga sanktionsdirektivet, punkt 8 – motiveringen (S)	31
7. Det civilrättsliga sanktionsdirektivet, punkt 8 – motiveringen (V)	32
8. Legalisering av söktjänster på internet, punkt 10 (MP)	33
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	34
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	34

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Grön teknologi till utvecklingsländer**

Riksdagen avslår motion

2011/12:MJ407 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkande 15.

Reservation 1 (MP, V)

2. **Rådgivning till forskare och uppfinnare i patentfrågor**

Riksdagen avslår motion

2011/12:N299 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 2 (SD)

3. **Övriga patenträttsliga frågor**

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:N261 av Johan Andersson (S),

2011/12:N295 av Margareta Cederfelt och Andreas Norlén (båda M)
och

2011/12:N299 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkandena 2 och 3.

4. **Stärkt skydd för varumärkesrätt**

Riksdagen avslår motion

2011/12:N240 av Kajsa Lunderquist (M).

5. **Åtgärder mot piratkopiering**

Riksdagen avslår motion

2011/12:N411 av Krister Örnfjäder (S).

Reservation 3 (S, SD)

6. **Avkriminalisering av fildelning**

Riksdagen avslår motion

2011/12:N210 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 1–4.

Reservation 4 (MP, V)

7. **Motverka illegal fildelning**

Riksdagen avslår motion

2011/12:N304 av Anton Abele (M).

8. **Det civilrättsliga sanktionsdirektivet**

Riksdagen avslår motion

2011/12:N210 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 5 och 6.

Reservation 5 (MP)

Reservation 6 (S) – motiveringen

Reservation 7 (V) – motiveringen

9. **Privatkopieringsersättning**

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:N300 av Johan Hultberg (M),

2011/12:N313 av Christer Winbäck (FP),

2011/12:N340 av Christian Holm och Jan-Evert Rådström (båda M),

2011/12:N390 av Karl Sigfrid (M) och

2011/12:N398 av Eliza Roszkowska Öberg (M).

10. **Legalisering av söktjänster på internet**

Riksdagen avslår motion

2011/12:N209 av Maria Ferm m.fl. (MP).

Reservation 8 (MP)

Stockholm den 24 januari 2012

På näringsutskottets vägnar

Mats Odell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Odell (KD), Jonas Eriksson (MP), Lars Johansson (S), Hans Rothenberg (M), Carina Adolfsson Elgestam (S), Olof Lavesson (M), Krister Örnfjäder (S), Börje Vestlund (S), Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Lars Isovaara (SD), Kent Persson (V), Borianan Åberg (M), Ingela Nylund Watz (S), Johan Johansson (M), Ingemar Nilsson (S), Liselott Hagberg (FP) och Marie Wickberg (C).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlas 21 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2011 om olika immaterialrättsliga frågor.

En förteckning över behandlade motionsyrkanden finns i bilagan till betänkandet.

Utskottets överväganden

Patenträttsliga frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner som gäller grön teknologi till utvecklingsländer, rådgivning till forskare och uppfinnare i patentfrågor samt vissa övriga patenträttsliga frågor. Utskottet hänvisar bl.a. till att patenträtten är en förutsättning för att ny klimatvänlig teknik ska kunna utvecklas samt till pågående arbete nationellt och inom EU.

Jämför reservationerna 1 (MP, V) och 2 (SD).

Motioner

I partimotion 2011/12:MJ407 (V) anförs det att utvecklingsländer behöver få tillgång till modern miljöteknik och att tekniköverföring skulle gynnas genom förändrad patentlagstiftning. Motionärerna anser att det bör göras en översyn av patent- och immateriallagstiftningen för att göra det lättare att sprida grön teknologi till utvecklingsländer.

Ett kontrollsystem bör införas för att se till att licensavgifter betalas till upphovsmän och licensgivande företag, föreslås det i motion 2011/12:N261 (S). Ett sätt att utöva en sådan kontroll skulle enligt motionären kunna vara att bilda ett statligt s.k. IPR¹-bolag som skulle verka preventivt och bevaka såväl skattebetalarnas rätt till avkastning på investerade medel i forskning och utveckling, som upphovsmännens rätt till skäligen ersättning. Utvecklingen av innovationer hamnar i dag i kläm när tvister uppstår om mer betydande innovationer. Staten behöver vidta åtgärder för att rättfärdiga ett stöd vid kommersiella tvister av betydande värden, anser motionären.

I motion 2011/12:N295 (M) framförs det att en patentförsäkring skulle kunna utgöra ett värdefullt redskap för att öka en uppfinnarens möjlighet att försvara sitt patent vid ett eventuellt intrång, förutsatt att denna försäkring innehåller en möjlighet att få professionell och finansiell hjälp i den rättsliga processen. Bara vetskapen om att den ”lilla” uppfinnaren har möjlighet att skydda sitt patent skulle enligt motionärerna troligen medföra att antalet överlagda patentintrång minskade. Det skulle behövas en översyn av olika tänkbara åtgärder för att stärka uppfinnarens möjligheter att värna sina patent.

Motionärerna i motion 2011/12:N299 (M) anser att forskare och uppfinnare måste få bättre rådgivning i patentfrågor och att detta bör vara ett prioriterat inslag inom ramen för den rådgivning om företagande som bekos-

¹ IPR står för intellectual property rights.

tas med offentliga medel. Vidare förespråkar motionärerna att de ekonomiska förutsättningarna för att försvara patent vid konflikter med företag måste förbättras och att det behövs en bred genomgång av i vilken omfattning som svenska patent blir föremål för intrång i andra länder, i vilken omfattning svenska aktörer avstår från att vidta rättsliga åtgärder för att värna sina patent i andra länder samt av vissa andra närliggande frågor. Motionärerna föreslår även att staten ska bli mer aktiv när det gäller att beivra brottet patentintrång. Kravet att åtal endast får väckas av allmän åklagare ”om åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt” bör enligt motionärerna tas bort.

Vissa kompletterande uppgifter

Enhetligt patent och en enhetlig patentdomstol

I mars 2011 beslutade konkurrenskraftsrådet att inleda ett s.k. fördjupat samarbete om ett enhetligt patentskydd där alla EU:s medlemsstater deltar, utom Spanien och Italien. Rådet antog en allmän inriktning om det enhetliga patentskyddet och dess översättningsarrangemang i juni 2011. Förslagen bereds nu i Europaparlamentet.

Efter det att EU-domstolen uttalat att ett tidigare förslag till avtal för att inrätta en enhetlig patentdomstol inte var förenligt med fördragen har ett nytt förslag arbetats fram. Det nya förslaget innebär att en enhetlig patentdomstol inrättas och ges exklusiv behörighet att avgöra tvister om det enhetliga patentskyddet och de europeiska patenten². Domstolen ska inrättas genom ett mellanstatligt avtal enbart mellan EU:s medlemsstater. Varken EU eller tredjeland ska vara part till avtalet. Syftet med detta är att patentdomstolen ska vara en del av EU:s domstolssystem; t.ex. så ska patentdomstolen kunna begära s.k. förhandsavgöranden från EU-domstolen.

Grön teknologi till utvecklingsländer

I FN:s klimatförhandlingar råder enighet om att det kommer att vara nödvändigt med överföring av klimativänlig teknologi från industri- till utvecklingsländer för att nå målen om utsläppsminskning. Ett särskilt förhandlingsspår har skapats för att åstadkomma en sådan teknologiöverföring. Vid klimatkonferensen 2010 i Cancún i Mexiko träffade parterna en överenskommelse bl.a. om hur den grundläggande strukturen ska se ut som ska hantera frågor om teknologiöverföring framöver. En teknologimekanism som består av en verkställande kommitté och ett teknologicenter med tillhörande nätverk upprättades. Den gemensamma ambitionen för parterna är att teknologimekanismen ska bli operativ under 2012.

² Enligt den europeiska patentkonventionen beviljar det europeiska patentverket europeiska patent efter ett centraliserat ansökningsförfarande. Dessa patent är inte enhetliga utan kan sägas bestå av ett knippe nationella patent som gäller i de konventionsstater som patenthavaren har valt att patentet ska vara giltigt i. Tvister om europeiska patent faller i dag under respektive nationell domstols behörighet.

Enligt uppgift från Justitiedepartementet deltar Sverige och EU konstruktivt i klimatförhandlingsarbetet för att åstadkomma överföring av klimativänlig teknik från industri- till utvecklingsländer. EU:s uppfattning, som regeringen delar, är att patenträtten är en förutsättning för att få fram ny klimativänlig teknik i tillräcklig omfattning. Inte minst patenträttens obligatoriska publiceringskrav bidrar till att utvecklingen av klimativänlig teknik totalt sett påskyndas. Att begränsa patenträtten för klimativänlig teknik skulle enligt EU:s och regeringens uppfattning vara kontraproduktivt i förhållande till målen om global utsläppsminskning.

Rådgivning till forskare och uppfinnare i patentfrågor

Regeringen gav i mars 2011³ Verket för innovationssystem (Vinnova) och Patent- och registreringsverket (PRV) i uppdrag att gemensamt genomföra en kartläggning och analys av det offentliga stödsystemet för skydd och hantering av företags immateriella tillgångar. Enligt uppdraget skulle analysen särskilt beakta hur det offentliga stödsystemet motsvarar de små och medelstora företagens behov. Vinnova och PRV redovisade sina förslag i en rapport i oktober 2011⁴. I november 2011 gav regeringen⁵ Vinnova och PRV i uppdrag att utifrån rapporten genomföra insatser under 2012 och 2013 som stärker små och medelstora företags möjligheter att hantera sina immateriella tillgångar på ett affärsstrategiskt sätt. Insatserna ska stödja en utveckling av det offentliga stödsystemet i dess marknadskompletterande roll inom områdena rådgivning och finansiering. Syftet är att öka medvetenheten hos de innovativa små och medelstora företagen om vikten av, och möjligheterna med, att hantera sina immateriella tillgångar affärsstrategiskt. Rådgivningskompetensen ska höjas hos de offentliga aktörerna i innovationssystemet om hur immateriella tillgångar över tid skapar värden i företag. I första hand ska insatserna förstärka och komplettera aktörernas nuvarande insatser. De ska bl.a. omfatta information till företag, kompetensutveckling för offentliga företagsrådgivare på det immaterialrättsliga området och när det gäller affärsstrategiska kunskaper i immateriella tillgångar, samt komplettera ekonomiska stöd till företag så att de även kan omfatta strategier för immateriella tillgångar, strategisk kompetens och specialiserad rådgivning i hantering av immateriella tillgångar. Resultatet av uppdraget ska delrapporteras 2011 och 2013 samt slutredovisas senast den 15 mars 2014.

Ekonomiska förutsättningar för att försvara patent

Frågan om försäkringslösningar eller annat statligt stöd när det gäller patentintrång och skydd för patent främst för små och medelstora företag har utretts flera gånger i Regeringskansliet. Det har konstaterats att en statlig försäkring inte går att genomföra med hänvisning till att den skulle bli allt-

³ Regeringsbeslut 2011-03-24, N2011/2210/FIN.

⁴ N2011/6287/FIN.

⁵ Regeringsbeslut 2011-11-24, N2011/6169/FIN.

för dyr för staten. En försäkringslösning för patentinnehavare är enligt regeringens mening inte heller en fråga för staten utan för den privata marknaden. Det finns i dag flera privata alternativ på marknaden när det gäller försäkringslösningar mot patentintrång för företagen. I fråga om offentligt stöd genom inrättande av s.k. patentförsvarbolag eller IPR-bolag har Regeringskansliet tidigare uppgett att det inte är önskvärt att staten driver företag på kommersiella marknader. Frågor kring immateriella rättigheter är frågor för den privata marknaden, och förslag om inrättande av IPR-bolag skulle också få effekter när det gäller reglerna för statsstöd.

I rapporten i oktober 2011 från Vinnova och PRV om det offentliga stödsystemet för skydd och hantering av företags immateriella tillgångar nämner myndigheterna även andra frågeställningar kring en lösning med statliga patentbolag, bl.a. frågan vilken roll staten har och rollfördelningen mellan olika offentliga aktörer. Det är enligt Vinnova och PRV inte statens uppgift att agera part i rättstvister och därmed i det egna systemet. En annan komplicerande faktor enligt myndigheterna är frågan om vilken sida som ska väljas om de tvistande är två små och medelstora företag som båda omfattas av det offentliga stödet.

Undersökning om omfattningen av patentintrång

Det pågår enligt Regeringskansliet inte för närvarande någon undersökning över omfattningen av begångna intrång i svenska patent i utlandet. Inom ramen för det arbete som kommer att utföras av det europeiska observationscentrumet mot varumärkesförfalskning och piratkopiering ingår emellertid att samla in information och statistik om immaterialrättsintrång och bl.a. studera omfattningen och effekterna av intrång.

Straffrättsliga åtgärder

Enligt patentlagen (1967:837) finns det ett krav om att åtal för patentintrång endast får väckas av allmän åklagare ”om åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt” (9 kap. 57 § tredje stycket).

Frågor om patentintrång är ofta tekniskt komplicerade och resurskrävande. Enligt tidigare uppgift från Justitiedepartementet skulle ett avskaffande av den aktuella begränsningen i patentlagen kunna leda till betydande merarbete för de brottsutredande myndigheterna.

Tidigare riksdagsbehandling

I motionsbetänkandena hösten 2009 och våren 2011 om immaterialrättsliga frågor avstyrkte utskottet olika motionsyrkanden om olika former av statligt stöd i patenntvister. Dessutom avstyrktes vid båda tillfällena ett yrkande om en ändring av åtalsprövningsreglerna med hänvisning till det pågående arbetet inom EU (bet. 2009/10:NU9 och bet. 2010/11:NU11).

Hösten 2009 avstyrkte utskottet även två motionsyrkanden om överföring av miljövänlig teknik till utvecklingsländer. En avvikande uppfattning redovisades i en reservation (V, MP).

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet tar först ställning till motionsyrkandet om grön teknologi till utvecklingsländer. Därefter behandlar utskottet de resterande motionsyrkandena om patentfrågor under rubrikerna Rådgivning till forskare och uppfinnare i patentfrågor och Övriga patenträttsliga frågor.

Grön teknologi till utvecklingsländer

För att de globala målen om utsläppsminskning ska kunna nås behöver utvecklingsländer få tillgång till ny, energieffektiv och miljövänlig teknik. Tekniköverföring till utvecklingsländerna är centralt för detta ska kunna ske. Enligt utskottets uppfattning är patenträtten emellertid en förutsättning för att ny klimatvänlig teknik ska kunna utvecklas. Utskottet är därför inte berett att föreslå riksdagsinitiativ när det gäller utredningar om förändringar i patentlagstiftningen. Utskottet avstyrker således det berörda yrkandet i motion 2011/12: MJ407 (V).

Rådgivning till forskare och uppfinnare i patentfrågor

PRV och Vinnova har nyligen fått i uppdrag att utforma insatser för att små och medelstora företag ska ges bättre möjligheter att hantera sina immateriella tillgångar på ett mer affärsstrategiskt sätt. Utskottet kan konstatera att uppdraget har den inriktning som motionärerna förespråkar. Det finns därför enligt utskottet inte skäl för något uttalande från riksdagens sida med anledning av motion 2011/12: N299 (M). Den bör sålunda avslås i denna del.

Övriga patenträttsliga frågor

Att det inte finns någon enhetlig europeisk patentdomstol innebär att en tvist om ett europeiskt patent måste processas i varje land för sig där uppfinningen skyddas av ett patent. Utskottet har vid flera tillfällen framhållit att ett förbättrat patentsystem med ett enhetligt patentskydd och en enhetlig europeisk patentdomstol skulle innebära stora fördelar för svenska innovatörer. En patentinnehavare skulle ha bättre möjligheter att skydda sitt patent, t.ex. vid patentintrång som omfattar flera länder, och processkostnaderna skulle minska för denne. Sverige deltar aktivt i det pågående arbetet med att förbättra patentsystemet i Europa. Som nyss nämnts har PRV och Vinnova dessutom fått i uppdrag att utforma insatser för att säkerställa att små och medelstora företag ges bättre möjligheter att hantera sina immateriella tillgångar på ett mer affärsstrategiskt sätt. När det gäller offent-

ligt stöd genom att inrätta s.k. IPR-bolag är det enligt utskottets mening inte önskvärt att staten driver företag på kommersiella marknader. Frågor om immateriella rättigheter är frågor för den privata marknaden. Utskottet anser dessutom att det inte är lämpligt att staten agerar part i civilrättsliga tvister.

När det gäller motionsyrkandena som rör en översyn av de ekonomiska förutsättningarna för att försvara patent vid konflikter med stora företag samt en utredning om omfattningen av patentintrång och i vilken mån svenska aktörer avstår från att vidta rättsliga åtgärder för att värna sina patent i andra länder, får utskottet även hänvisa till utskottets ställningstaganden hösten 2009 och våren 2011 (bet. 2009/10:NU9 och bet. 2010/11:NU11). Också när det gäller yrkandet om en ändring i patentlagen av åtalsprövningsreglerna hänvisar utskottet till tidigare ställningstaganden. Därutöver vill utskottet påpeka att det europeiska observationscentrumet mot varumärkesförfalskning och piratkopiering kommer att få till uppgift att samla in information och statistik om immaterialrättsintrång och bl.a. titta på omfattningen och effekterna av intrång.

Sammanfattningsvis anser utskottet att det inte finns skäl för några uttalanden från riksdagen med anledning av de aktuella yrkandena i motionerna 2011/12:N261 (S), 2011/12:N295 (M) och 2011/12:N299 (M).

Stärkt skydd för varumärkesrätt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att Sverige ska agera aktivt inom EU när det gäller att försvara skyddet för varumärkesrättigheter för tobaksvaror. Utskottet hänvisar främst till regeringens svar till kommissionen inför en översyn av det s.k. direktivet om tobaksvaror.

Motion

Sverige bör agera aktivt inom EU när det gäller att försvara skyddet för varumärken, anfördes det i motion 2011/12:N240 (M). Enligt motionären är de förslag som förekommit om ett förbud mot exponering av vissa lagliga varor (tobaksvaror) – om än hälsofarliga – en kränkning av såväl varumärkesrätten som marknadsrätten.

Vissa kompletterande uppgifter

För EU:s medlemsstater finns det två centrala direktiv om tobak. Direktiv 2001/37/EG om tobaksvaror⁶ innehåller bestämmelser om maxgränser för nikotin, tjära och kolmonoxid i cigaretter liksom bestämmelser om innehåll och placering av varningstexter på förpackningar. Gemensam lagstiftning för medlemsstaterna är också direktiv (2003/33/EG)⁷ om begränsningar av reklam och sponsring till förmån för tobaksvaror. Det sistnämnda direktivet innebär förbud mot direkt reklam för tobak i tidningar, radio och på internet samt förbud mot sponsring av evenemang som är gränsöverskridande.

Världshälsoförsamlingen inom Världshälsoorganisationen (WHO) antog 2003 ramkonventionen om tobakskontroll. Konventionen omfattar 38 artiklar som huvudsakligen innebär strategier för att minska efterfrågan på och tillgången till tobak.

Tobakslagen (1993:581) anpassades i juli 2005 (prop. 2004/05:118, bet. 2004/04:SoU21) till de krav som ställs i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll och i EU:s regler för tobaksreklam. Huvudregeln är att all tobaksreklam är förbjuden.

Hösten 2010 inledde Europeiska kommissionen en översyn av direktivet om tobaksvaror med att genomföra en öppen konsultation om en möjlig revidering av direktivet. I konsultationsdokumentet fanns möjlighet att välja mellan alternativa förslag om skärpningar eller oförändrade regler på sex områden. Två av förslagen som kommissionen tog upp i dokumentet var standardiserade förpackningar ("plain packaging") och s.k. dold försäljning som innebär att tobaksvaror inte får exponeras på försäljningsställen.

Regeringen uppgav i december 2010⁸ i sitt svar till kommissionen inför den kommande revisionen av direktivet om tobaksvaror bl.a. att Sverige är mycket negativ till att det införs en reglering avseende standardiserade förpackningar på grund av de negativa konsekvenser detta skulle få för befintliga varumärkesrättigheter, och att den typen av undergrävande av immateriella rättigheter måste hanteras med stor försiktighet samt kan få effekter för internationella avtal på området. Regeringen framförde också att det är tveksamt om införandet av neutrala förpackningar är förenligt med egendomsskyddet i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. När det gäller olika åtgärder riktade mot försäljningsställen uppgav regeringen att detta bör lämnas till varje medlemsland att avgöra eller, i den mån det är aktuellt, behandlas inom ramen för marknadsföringsåtgärder (direktiv 2003/33/EG).

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/37/EG av den 5 juni 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/33/EG av den 26 maj 2003 tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om reklam för och sponsring till förmån för tobaksvaror.

⁸ Socialdepartementet 2010-12-17, S2010/6280/FH.

Kommissionen planerar att lämna ett förslag till ett nytt direktiv om tobaksvaror under våren eller sommaren 2012.

Riksdagens socialutskott kommer under valperioden att behandla de motioner från allmänna motionstiden 2011 som rör yrkanden om att införa exponeringsförbud för tobaksvaror i butiker med hänvisning till hälsoaspekten. Motionärerna framför där att dold försäljning av tobak skulle minska nyrekryteringen av tobaksanvändare, speciellt av barn och ungdomar.

Utskottets ställningstagande

Motionären i motion 2011/12:N240 (M) vill att Sverige ska agera aktivt inom EU när det gäller att försvara skyddet för varumärken, och att detta även ska gälla tobaksvaror. Som nyss redovisats framförde regeringen för Sveriges räkning i svaret till kommissionen inför den kommande revisionen av direktivet om tobaksvaror att medlemsländerna bör få bestämma själva när det gäller frågan om åtgärder riktade mot försäljningsställen ska genomföras. Motioner om exponeringsförbud kommer som nyss nämnts även att behandlas av socialutskottet.

Utskottet anser att det saknas skäl att göra något riksdagsuttalande med anledning av motion 2011/12:N240 (M) och avstyrker motionen.

Åtgärder mot piratkopiering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om ökade åtgärder för att motverka piratkopiering. Utskottet hänvisar till riksdagens tidigare ställningstagande. Jämför reservation 3 (S, SD).

Motion

I motion 2011/12:N411 (S) anføres det att det finns ett behov av ökade åtgärder för att motverka piratkopiering. Motionären efterfrågar åtgärder på internationell nivå för att komma till rätta med piratkopiering, som enligt honom är ett internationellt problem.

Vissa kompletterande uppgifter

Det civilrättsliga sanktionsdirektivet

År 2004 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48 EG om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (det civilrättsliga sanktionsdirektivet), som är ett EU-direktiv med bestämmelser av civilrättslig karaktär. Syftet med direktivet är att närma medlemsstaternas lagstiftning till varandra när det gäller säkerställandet av skyddet för immateriella rät-

tigheter för att på så sätt uppnå en hög, likvärdig och enhetlig skyddsnivå för immateriella rättigheter på den inre marknaden. I februari 2009 beslutade riksdagen (prop. 2008/09:67, bet. 2008/09:NU11) att anta de lagändringar som följer av direktivet. Lagändringarna trädde i kraft i april 2009 och innebär bl.a. att domstolarna har fått möjlighet att ålägga vissa aktörer att ge rättighetshavare information om intrångsgörande varors och tjänsters ursprung och distributionsnät (s.k. informationsföreläggande).

I december 2010 kom en rapport (KOM(2010) 779) från kommissionen om tillämpningen av direktivet. Utifrån ett samförståndsavtal som undertecknades av olika intressenter i maj 2011 ska kommissionen undersöka i vilken omfattning i synnerhet försäljningen av förfalskade varor över internet kan minskas genom frivilliga åtgärder. Kommissionen avser att komma med eventuella ändringsförslag av direktivet under våren 2012.

Annat arbete på EU-nivå mot bl.a. piratkopiering

Rådets förordning (EG) nr 1383/2003 om tullmyndigheternas ingripande mot varor som misstänks göra intrång i vissa immateriella rättigheter och om vilka åtgärder som ska vidtas mot varor som gör intrång i vissa immateriella rättigheter (tullförordningen) innehåller som titeln antyder bl.a. bestämmelser om att tullmyndigheterna ska ingripa mot varor som misstänks göra intrång i någons immateriella rättighet. Kompletterande bestämmelser till tullförordningen finns i Sverige i tullagen (2000:1281). Tullförordningen är för närvarande föremål för översyn på EU-nivå. Kommissionen lade i maj 2011 fram ett förslag till en förordning om tullens kontroll av att immateriella rättigheter respekteras⁹ som ska ersätta förordning (EG) nr 1383/2003. Avsikten är att effektivisera och förtydliga lagstiftningen på området.

Som ett led i EU:s ansträngningar att förstärka det immaterialrättsliga skyddet för förbättrad konkurrenskraft i Europa presenterade kommissionen i juli 2008 en europeisk strategi för industriell äganderätt (KOM (2008) 465) där åtgärder aviserades som syftar till att bekämpa varumärkesförfalskning och piratkopiering.

I september 2008 antog rådet en resolution om en övergripande europeisk plan för bekämpning av varumärkesförfalskning och piratkopiering. I resolutionen ställde sig rådet bakom de åtgärder som kommissionen föreslagit i sin strategi. Kommissionen uppmanades att bygga vidare på existerande strukturer inom kommissionen och skapa ett europeiskt observationscentrum mot varumärkesförfalskning och piratkopiering (observatoriet). Observatoriet etablerades i april 2009. Syftet med observatoriet är att förbättra kvaliteten på information och statistik relaterad till varumärkesförfalskning och piratkopiering på den inre marknaden, identifiera och sprida bästa praxis ("best practice") från nationella myndigheter och den privata sektorn om strategier och åtgärder för att säkerställa skyddet för immateriella rättigheter samt att öka allmänhetens medvetenhet om effekter av

⁹ Se KOM(2011) 285. Jämför även Regeringskansliets faktapromemoria 2010/11:FPM130.

olika typer av immaterialrättsintrång. Enligt ett förslag till förordning som kommissionen kom med i maj 2011¹⁰ ska observatoriet flyttas från den ansvariga enheten på kommissionen till EU:s varumärkesmyndighet Ohim.

I mars 2010 antog rådet en resolution om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter på den inre marknaden. I resolutionen anförs att rådet stöder det fortsatta arbetet inom observatoriet och uppmanar kommissionen att analysera tillämpningen av det civilrättsliga sanktionsdirektivet samt att marknadsaktörer uppmanas att nå frivilliga lösningar.

Europaparlamentet antog i september 2010 en motsvarande resolution om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter på den inre marknaden. I resolutionen framhålls bl.a. vikten och behovet av ett stark immaterialrättsligt skydd även på internet. Som möjliga åtgärdsförslag nämns bl.a. utarbetandet av självsanerande åtgärder eller, om sådana inte etableras eller är tillräckligt effektiva, lagstiftning.

Förhandlingar om ett nytt internationellt handelsavtal med åtgärder mot piratkopiering och varumärkesförfalskning (ACTA)

Förhandlingar om ACTA (Anti-Counterfeiting Trade Agreement), som är ett handelsavtal mot piratkopiering och varumärkesförfalskning, inleddes 2008. De förhandlande parterna är Australien, EU och dess medlemsstater, Japan, Kanada, Marocko, Mexiko, Nya Zeeland, Schweiz, Singapore, Sydkorea och Förenta staterna. Huvudsyftet med ACTA är att förbättra respekten för de immateriella rättigheter som redan finns. Avtalet blev klart i början av december 2010. I oktober 2011 undertecknades avtalet av åtta av parterna. Rådet beslutade i december 2011 att underteckna ACTA för EU:s räkning och överlämna ett förslag till beslut om godkännande av ACTA till Europaparlamentet för behandling där.

Övrigt

Enligt Regeringskansliet pågår även kontinuerliga diskussioner mellan EU, medlemsstaterna och andra länder angående skyddet för immateriella rättigheter, bl.a. i samband med förhandlingar om frihandelsavtal och i olika samarbetsorgan som inrättas genom sådana avtal.

Utskottets ställningstagande

En motion snarlik motion 2011/12:N411 (S) avstyrktes av utskottet våren 2011 (bet. 2010/11:NU11) med hänvisning till att det redan pågår olika insatser för att motverka piratkopiering på svensk, europeisk och övrig internationell nivå. Utskottet vidhåller den uppfattningen och avstyrker motion 2011/12:N411 (S).

¹⁰ Se KOM(2011) 288. Jämför även Regeringskansliets faktabromemoria 2010/11:FPM127.

Fildelning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som gäller bl.a. fildelning och lagring av information om internetanvändares trafik.

Jämför reservation 4 (MP, V).

Motioner

Fildelning för privat bruk mellan privatpersoner bör avkriminaliseras framhålls det i motion 2011/12:N210 (MP). I anslutning till detta föreslår motionärerna att Sverige ska omförhandla ”det EU-direktiv som kräver kriminalisering av fildelning”. Enligt förslaget ska internetoperatörer inte få lagra information om enskilda internetanvändares trafik. Motionen innehåller även ett ställningstagande om att man aldrig får kompromissa om den personliga integriteten och rätten till privatliv i framtida lagförslag som motiveras av skiv- och filmbolagsbranschens vinstintresse.

I motion 2011/12:N304 (M) förordar motionären att möjligheterna för att ge ökat stöd till projekt och initiativ som motarbetar illegal fildelning ska ses över. Det intellektuella kapitalet blir allt viktigare och i takt med det blir det också alltmer betydelsefullt att den intellektuella äganderätten värnas, anser motionären.

Vissa kompletterande uppgifter

Infosocdirektivet

Utvecklingen av den digitala tekniken har medfört att upphovsrättsligt skyddade verk kan kopieras snabbt och enkelt och överförs mellan olika länder, t.ex. via internet, på ett helt annat sätt än tidigare. Detta är bakgrunden till Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället, det s.k. Infosocdirektivet. Infosocdirektivet syftade samtidigt till att upprätthålla och anpassa balansen mellan den digitala utvecklingen och viktiga allmänna intressen av att få nyttja verk. Direktivet avser att harmonisera upphovsrätten så att den inte motverkar handel med varor och tjänster över medlemsstaternas gränser.

Vidare är avsikten med direktivet att anpassa och komplettera den nuvarande lagstiftningen om upphovsrätt och närstående rättigheter för att på ett tillfredsställande sätt svara mot den tekniska utvecklingen, t.ex. vad gäller nya nyttjandeformer.

Ett annat syfte med direktivet är att främja sysselsättning och tillväxt. Genom en hög skyddsnivå avser direktivet att uppmuntra till investeringar i kreativ och innovativ verksamhet, investeringar som i sin tur leder till tillväxt och ökad konkurrenskraft för europeisk industri inom ett brett

område av industri- och kultursektorn. En hög skyddsnivå anges vara av avgörande betydelse för det intellektuella skapandet och gagnar såväl upphovsmän och närstående rättighetshavare som konsumenter och allmänheten i stort. Samtidigt bör en skäligen avvägning göras mellan rättighetshavarnas intressen och olika användarintressen.

Direktivet bygger på två internationella fördrag som antogs av FN:s organ för immaterialrätt, World Intellectual Property Organisation (Wipo) i december 1996, nämligen dels Wipofördraget om upphovsrätt, dels Wipofördraget om framföranden och fonogram. Ett annat viktigt syfte med Infosocdirektivet är att se till att medlemsstaterna uppfyller huvuddelen av de förpliktelser som följer av Wipofördragen på ett samordnat sätt.

Infosocdirektivet genomfördes i svensk rätt genom lagstiftning som trädde i kraft i juli 2005. I samband därmed godkände även riksdagen de båda Wipofördragen. Därutöver genomfördes även vissa andra lagändringar som inte direkt följer av direktivet, men som har ett nära samband med de frågor som direktivet behandlar (prop. 2004/05:110, bet. 2004/05:LU27). Upphovsmännens ensamrättigheter klargjordes. Direktivet ger upphovsmännen ensamrätt att överföra verk till allmänheten. I detta ingår att verk görs tillgängliga för allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verken från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer. Huvudexemplet på ett sådant förfogande är att ett verk läggs ut på en webbplats på internet. I upphovsrättslagen fördes in en uttrycklig ensamrätt för upphovsmän att överföra sina verk till allmänheten.

Infosocdirektivet tar inte ställning till frågan om den förlaga som används vid kopiering för privat bruk måste vara ett exemplar som har framställts eller gjorts tillgängligt för allmänheten med upphovsmännens tillstånd eller enligt lag, en s.k. lovlig förlaga. I samband med att direktivet genomfördes infördes dock i svensk rätt en uttrycklig bestämmelse om krav på lovlig förlaga som ett förtydligande när det gäller undantaget för kopiering för privat bruk. Detta innebär att kopiering för privat bruk av material som lagts ut på internet utan upphovsmännens tillstånd inte är tillåten.

Datalagringsdirektivet

Enligt det s.k. datalagringsdirektivet¹¹ ska operatörer vara tvungna att lagra vissa uppgifter under en viss tid för att uppgifterna ska kunna användas i brottsbekämpande syfte. Direktivet, som antogs i mars 2006, syftar till att harmonisera medlemsstaternas bestämmelser om skyldigheten att lagra vissa uppgifter för att på så sätt säkerställa att uppgifterna är tillgängliga för de brottsbekämpande myndigheterna för avslöjande, utredning och åtal av allvarliga brott.

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/24/EG om lagring av uppgifter som genererats eller behandlats i samband med tillhandahållande av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster eller allmänna kommunikationsnät och om ändring av direktiv 2002/58/EG.

Vid omröstningen i riksdagen i mars 2011 om genomförandet av data-lagringsdirektivet i Sverige beslutades att lagförslaget skulle hänvisas till justitiekommittén för att där vila i minst tolv månader från den 11 mars 2011 (s.k. minoritetsbordläggning)¹².

Kommissionen kom i april 2011 med en utvärderingsrapport om datalagringsdirektivet¹³. Mot bakgrund av utvärderingen kommer kommissionen att föreslå en översyn av det nuvarande ramverket för lagring av uppgifter och ta fram olika alternativ. Vidare kommer kommissionen att undersöka allmänhetens uppfattning om lagringen av uppgifter och hur den påverkar beteenden och vanor. Resultatet kommer att ingå i en konsekvensbedömning och utgöra grund för kommissionens kommande förslag. I riksdagen behandlades kommissionens utvärderingsrapport i november 2011 i justitiekommitténs utlåtande 2011/12:JuU4.

Filmavtalet

Stöd till svensk filmproduktion och till distribution och visning av film i hela landet finansieras och regleras i 2006 års filmavtal mellan staten, filmbranschen och flera tv-företag. Avtalet gäller t.o.m. december 2012. Förutom stöd till svensk filmproduktion m.m. finansieras genom avtalet även stöd till åtgärder mot olovlig hantering av film.

Regeringen beslutade i februari 2011 om direktiv (dir. 2011:10) till en särskild utredare (koncernchefen Lennart Foss) som ska fungera som förhandlare och som har i uppdrag att få till stånd en ny branschsamverkan för finansieringen av svensk film. Uppdraget ska redovisas senast den 25 januari 2012.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet tar först ställning till motionen om avkriminalisering av fildelning och därefter till motionen om att motverka illegal fildelning.

Avkriminalisering av fildelning

Våren 2011 behandlade utskottet (bet. 2010/11:NU11) en motion som innefattade yrkanden som motsvarar dem i motion 2011/12:N210 (MP) om att avkriminalisera fildelning för privat bruk. I likhet med vad som då anfördes vill utskottet framhålla att en sådan avkriminalisering skulle innebära ett ingrepp i den slags förmögenhetsrätt som upphovsmännen m.fl. tillförsäkras genom den immaterialrättsliga lagstiftningen. Motionärerna vill vidare slå fast att man aldrig får kompromissa om den personliga integriteten och rätten till privatliv i framtida lagförslag ”som motiveras av skiv- och filmbolagsbranschens vinstintresse”. Utskottet vidhåller sin uppfattning

¹² Se prop. 2010/11:46, bet. 2010/11:JuU14 och rskr. 2010/11:189.

¹³ KOM(2011) 225.

att varken den personliga integriteten eller rätten till privatliv är absoluta, utan att det många gånger är nödvändigt att göra avvägningar mot andra rättigheter och intressen, t.ex. mot skyddet för immateriella rättigheter.

Enligt motionärernas förslag ska vidare internetoperatörer inte få lagra information om enskilda internetanvändares trafik. Utskottet får här hänvisa till det s.k. datalagringsdirektivet, enligt vilket operatörer är tvungna att lagra vissa uppgifter under en viss tid för att uppgifterna ska kunna användas i brottbekämpande syfte. När direktivet skulle genomföras i svensk rätt våren 2011 beslutade riksdagen som redovisats att lagförslaget skulle hänvisas till justitieutskottet för att där vila i minst tolv månader. Mot denna bakgrund saknas det enligt utskottet skäl att nu göra något särskilt uttalande om internetoperatörers lagring av information.

Utskottet avstyrker motion 2011/12:N210 (MP) i dessa delar.

Motverka illegal fildelning

I motion 2011/12:N304 (M) förordas en översyn av möjligheterna att stödja de olika projekt och initiativ som finns i Sverige som främjar respekten för den intellektuella äganderätten och motarbetar illegal fildelning. Visst arbete av denna typ bedrivs som redovisats inom ramen för filmavtalet. Utskottet anser att det saknas skäl att göra något riksdagsuttalande med anledning av motion 2011/12:N304 (M) och avstyrker motionen.

Det civilrättsliga sanktionsdirektivet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör de förändringar i upphovsrättslagen som beslutades av riksdagen i februari 2009 i samband med att det s.k. civilrättsliga sanktionsdirektivet genomfördes i svensk lagstiftning. Utskottet hänvisar till riksdagens tidigare ställningstaganden.

Jämför reservationerna 5 (MP), 6 (S) och 7 (V).

Motion

I motion 2011/12:N210 (MP) anför motionärerna att det – trots att Sverige inte hade någon skyldighet till det – infördes lagstiftning som ger upphovsrättsorganisationer närmast polisiära befogenheter. Flera steg togs som underlättar för rättighetshavare att själva driva rättsprocesser, något som i praktiken ersätter den roll som polisen och åklagarna tidigare haft i upphovsrättsmål, framhålls det i motionen. Enskilda riskerar genom lagändringarna att få betala stora skadestånd och höga rättegångskostnader, vilket kan leda till konkurs. Mot denna bakgrund kan människor komma att betala skadestånd trots att de är oskyldiga, framhåller motionärerna. Det är

nämligen ytterst enkelt att använda sig av andras nätverk och datorer. Motionärerna anser att regeringen snarast bör tillsätta en utredning för att se hur internetanvändares integritet och rätt till privatliv kan stärkas i svensk lagstiftning och önskar ett tillkännagivande om detta. Enligt motionärerna finns det också en djupgående motsättning mellan regeringens jakt på fildelare och övrig brottsbekämpning på internet. Effekterna av lagändringarna befaras omfatta bl.a. ett utökat användande av anonymitetstjänster och s.k. darknets, vilket riskerar att innebära att bl.a. terrorism, pornografi-brott och narkotikabrott blir omöjliga att spåra. Motionärerna begär ett tillkännagivande om vad som anförs i motionen om den s.k. Ipreddlagstiftningen.

Vissa kompletterande uppgifter

Allmänt

Syftet med det civilrättsliga sanktionsdirektivet (även kallat Ipreddirektivet) är som tidigare beskrivits att närma medlemsstaternas lagstiftning till varandra när det gäller säkerställandet av skyddet för immateriella rättigheter för att på så sätt uppnå en hög, likvärdig och enhetlig skyddsnivå för immateriella rättigheter på den inre marknaden. I februari 2009 beslutade riksdagen (prop. 2008/09:67, bet. 2008/09: NU11) att anta de lagändringar som följer av direktivet. Lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2009 och innebär som nämnts bl.a. att domstolarna har fått möjlighet att ålägga vissa aktörer att ge rättighetshavaren information om intrångsgörande varors och tjänsters ursprung och distributionsnät (s.k. informationsföreläggande). Genom införandet av informationsföreläggande skapades en möjlighet för domstolarna att ålägga en internetleverantör att ge rättighetshavaren information om vem som har det abonnemang som har använts för att begå ett intrång via internet.

I EU pågår som tidigare redovisats under avsnittet om åtgärder mot piratkopiering för närvarande en utvärdering av genomförandet av det civilrättsliga sanktionsdirektivet.

Tidigare riksdagsbehandling

När utskottet våren 2009 behandlade propositionen om det civilrättsliga sanktionsdirektivet på immaterialrättens område (bet. 2008/09:NU11) avstyrkte utskottet två motioner om att propositionen skulle avslås. En av dessa motioner hade delvis en motivering som motsvarade den som nu framställs i motion 2011/12:N210 (MP).

Även hösten 2009 (bet. 2009/10:NU9) och våren 2011 (bet. 2010/11:NU11) avstyrkte utskottet liknande motioner. Avvikande uppfattningar redovisades vid båda prövningstillfällena i tre olika reservationer (MP; S; V).

Beslut om utvärdering

Efter det att riksdagen efter förslag av näringsutskottet gjort ett tillkännagivande till regeringen om inriktningen på och redovisningen av en utvärdering av lagstiftningen som regeringen aviserat i propositionen om det civilrättsliga sanktionsdirektivet gav regeringen i juli 2009 en särskild utredare (numera justitierådet Helena Jäderblom) i uppdrag att redovisa och utvärdera tillämpningen av bestämmelserna som gäller skyddet av immateriella rättigheter på internet. Uppdraget ska redovisas senast den 1 augusti 2012 (dir. 2009:68).

Enligt uppgift i november 2011 från utredningssekretariatet har utredaren på grund av det ringa underlaget ännu inte hållit några seminarier om utredningsarbetet. Utredaren har däremot träffat forskare i Lund som forskar kring internetvanor och attityder till internet och även mött företrädare för de rättighetshavare som hittills har fått beviljat informationsföreläggande. Även i denna del är dock underlaget mycket litet.

Antalet ansökningar och avgöranden i domstol om informationsföreläggande har hittills varit avsevärt färre än vad man räknade med när bestämmelserna infördes. Högsta domstolen har ännu inte avgjort något ärende om informationsföreläggande enligt upphovsrättslagen. I det s.k. Ljudboksfallet (Högsta domstolens mål nr Ö 4817-09) beslutade Högsta domstolen i september 2010 att begära ett s.k. förhandsavgörande från EU-domstolen¹⁴ och förordnade att målet ska vila till dess att EU-domstolen avgjort frågan. Högsta domstolen ställde frågan om datalagringsdirektivet hindrar en tillämpning av en nationell bestämmelse som är införd med stöd av det civilrättsliga sanktionsdirektivet och som innebär att en internetleverantör i en civilprocess, i syfte att en viss abonnent ska kunna identifieras, föreläggs att ge en upphovsrättsinnehavare eller dennes rättsinnehavare information om vilken abonnent som av internetleverantören tilldelats en viss IP-adress, varifrån intrång påstås ha skett. Dessutom frågade Högsta domstolen om svaret påverkas av det förhållandet att medlemsstaten inte genomfört datalagringsdirektivet trots att tiden för detta har gått ut.

I november 2011 kom en av EU-domstolens generaladvokater med ett förslag om hur han anser att EU-domstolen i sin kommande dom ska besvara tolkningsfrågorna¹⁵. EU-domstolen har ännu inte dömt i målet.

¹⁴ Mål C-461/10 i EU-domstolen.

¹⁵ Enligt generaladvokatens uppfattning är datalagringsdirektivet inte tillämpligt på behandling av personuppgifter för andra ändamål än dem som avses i datalagringsdirektivet. Följaktligen utgör datalagringsdirektivet enligt generaladvokaten inte hinder för att en nationell bestämmelse tillämpas enligt vilken en domstol – inom ramen för ett civilprocessuellt förfarande och i syfte att identifiera en viss abonnent – kan förelägga en internetleverantör att till en upphovsrättsinnehavare lämna ut uppgifter om identiteten på den abonnent som internetleverantören tilldelat en viss IP-adress som påstås ha använts för att göra intrång i den berörda upphovsrätten. Dessa uppgifter måste dock, framhåller generaladvokaten, ha lagrats just i syfte att kunna lämnas ut och användas för detta ändamål, i enlighet med detaljerade nationella lagbestämmelser som antagits med iakttagande av unionsrätten angående skydd av personuppgifter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet hänvisar dels till sitt ställningstagande i samband med att det civilrättsliga sanktionsdirektivet genomfördes i svensk lagstiftning då en motion med delvis liknande motivering avslogs av riksdagen, dels till sina ställningstaganden hösten 2009 och våren 2011 i samband med att likalydande motionsyrkanden åter framfördes. Av det sagda följer att utskottet avstyrker motion 2011/12:N210 (MP) i de delar som nu är aktuella.

Privatkopieringsersättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fem motioner som ifrågasätter systemet med privatkopieringsersättning. Utskottet hänvisar till riksdagens tidigare ställningstaganden.

Motioner

Utformningen av systemet när det gäller privatkopieringsersättning är inte rimlig, anför det i motion 2011/12:N300 (M). När privatkopieringsersättningen infördes skulle avgiften endast tas ut på produkter som var särskilt avsedda för kopiering av upphovsrättsligt skyddat material för privat bruk. Nu beläggs dock även s.k. universalmedia med avgift. Privatkopieringsersättningen är enligt motionären förlegad och bör skyndsamt reformeras och om möjligt avskaffas. Eftersom svensk lagstiftning och organisationen Copyswedes tolkning av lagstiftningen till stor del grundar sig på det s.k. Infosocdirektivet är det också angeläget att regeringen verkar för en grundlig översyn och reformering av detta direktiv samt eventuellt andra direktiv som är relevanta i sammanhanget.

Privatkopieringsavgiften som läggs på medier slår fel både för konsumenter och för skaparna av musik eller film eftersom en stor del av hårddiskar och andra medier används för annat än att lagra upphovsrättskyddat material, anför det i motion 2011/12:N313 (FP). Avgiften innebär enligt motionären i stället att internethandeln med t.ex. hårddiskar och dvd-skivor ökar till förmån för utländska företag och på sikt påverkar den svenska handeln negativt. Sverige bör leda arbetet med att ta fram en teknikneutral lagstiftning som gynnar både upphovsrättsinnehavare och konsumenter.

Det är enligt motionärerna i motion 2011/12:N340 (M) orimligt att artister och skådespelare inom underhållningsbranschen ska få ersättning för att människor väljer att kopiera filmer och musik som lagligt köpts eller lagligt laddats ned från nätet. Vidare anser de att det är orimligt att personer

som inte använder dessa lagringsutrymmen till att lagra media ska ”bestrafas”. Bestämmelserna bör ses över, och man bör även se över rimligheten i att ett privat företag (Copyswede) driver in de påtvingade avgifterna.

Enligt motion 2011/12:N390 (M) bör förutsättningarna för en moderniserad privatkopieringsersättning utredas. Motionären anser att det kan diskuteras huruvida det är klokt att över huvud taget ha en privatkopieringsersättning, men om en sådan ersättning finns är det viktigt att sambandet mellan kostnaden för privatkopieringsrätten och utnyttjandet av densamma blir så starkt som möjligt. För att skapa större träffsäkerhet i privatkopieringsersättningen bör enligt motionären skyldigheten att betala högre priser vid köp av teknisk utrustning avskaffas och i stället bör ersättning i form av en avgift vid köp av kulturella verk tas ut. Ytterligare en fördel med att ta ut ersättningen vid köp av kulturella verk är att de aktörer som förfogar över verken i stor utsträckning också är de som tar emot privatkopieringsersättning. I stället för förhandlingar mellan motstridiga intressen kan avgiften bestämmas av kulturskaparnas egna organisationer.

I motion 2011/12:N398 (M) anförs det att privatkopieringsersättningen, som enligt motionären kan ses som en kollektiv bestraffning, bör ses över. Den har enligt motionären spelat ut sin roll.

Vissa kompletterande uppgifter

För att i någon mån kompensera för den lagliga kopieringen för privat bruk finns i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen) regler om privatkopieringsersättning (26 k–m §§). Därmed avses den ersättning som betalas för anordningar som är ”särskilt ägnade” för framställning av kopior för privat bruk av ljud och rörliga bilder. I lagstiftningen finns inte närmare reglerat för vilka medier privatkopieringsersättning ska utgå utan endast att så ska ske för anordningar som är ”särskilt ägnade” för kopiering för privat bruk. Ytterst är det upp till domstolarna att avgöra vilka anordningar som ska omfattas av ersättningskyldigheten. Rätten till ersättning är relaterad till skyddade verk som har sänts ut i ljudradio eller television eller som har getts ut på anordningar genom vilka de kan återges. Rätten till del i ersättningen gäller också i förhållande till utövande konstnärer, framställare av fonogram och av inspelningar av rörliga bilder samt fotografier. Det är den näringsidkare som tillverkar eller importerar produkten som ska betala ersättningen till en organisation som företräder upphovsmännen. Den organisation som sköter privatkopieringsersättningen för upphovsmännen är Copyswede.

Från och med september 2011 tar Copyswede ut ersättning även för USB-minnen (med ett lagringsutrymme större än 2 GB) och externa hårddiskar. Copyswede och Universalmediaalliansen (UMA)¹⁶ enades i oktober 2011 om att genomföra ett skiljeförfarande. En kvalificerad skiljenämnd ska avgöra om det finns laglig grund att ta ut privatkopieringsersättning för

¹⁶ UMA är en samverkansorganisation som består av importörer, distributörer och återförsäljare av lagringsmedia.

externa hårddiskar och USB-minnen. Parterna enades samtidigt om att viss ersättning ska utgå för USB-minnen och externa hårddiskar under den tid prövningen pågår. Parterna har olika uppfattning om huruvida externa hårddiskar och USB-minnen kan anses vara "särskilt ägnade" för kopiering för privat bruk på det sätt som förutsätts för betalningsskyldighet enligt upphovsrättslagen.

Reglerna om privatkopieringsersättning har en koppling till reglerna om kopiering för privat bruk. I Infosocdirektivet anges att medlemsstaterna får tillåta kopiering för privat bruk under förutsättning att rättighetshavarna får rimlig kompensation (artikel 5.2 b). Det finns inte någon koppling mellan privatkopieringsersättningen, som hänför sig till laglig kopiering, och t.ex. det civilrättsliga sanktionsdirektivet, som tar sikte på olaglig kopiering. Privatkopieringsersättningen avser som nämnts att ersätta sådan laglig kopiering som enskilda gör för privat bruk. Den avser däremot inte att ersätta den s.k. piratkopieringen. Det finns därför inte någon koppling mellan de åtgärder som vidtagits för att stävja t.ex. illegal fildelning och den ersättning som tas ut enligt bestämmelserna om privatkopieringsersättning. Vid bestämmandet av ersättningens storlek ska därför hänsyn inte tas till i vad mån anordningarna används för sådan olovlig kopiering.

Infosocdirektivet medför att Sverige inte ensidigt kan ta bort kompensationsen till rättighetshavarna. Om det nuvarande systemet skulle avskaffas måste det ersättas med något annat system för ersättning. Att ersätta den nuvarande utformningen av bestämmelserna med någon form av avgift vid köp av kulturella verk är enligt Regeringskansliet inte en fråga som övervägs för närvarande. Det kan enligt Regeringskansliet också ifrågasättas hur en sådan avgift, som alltså skulle påverka priset på t.ex. musik och film, skulle påverka den totala försäljningen och därmed den sammanlagda ersättningen till rättighetshavarna. När det gäller privatkopieringsersättningens storlek finns det möjlighet för parterna att få den prövad i domstol om man inte kan komma överens. Domstolen kan beakta sådant som i vilken utsträckning den inspelningsmedia det handlar om verkligen används för kopiering av upphovsrättsligt skyddat material för privat bruk.

Den dåvarande socialdemokratiska regeringen uttalade i proposition Upphovsrätten i informationssamhället – genomförande av direktiv 2001/29/EG, m.m. (prop. 2004/05:110 s. 145 f.) att den avsåg att påbörja en utvärdering av privatkopieringsersättningen senast inom tre år från det att de ändringar som föreslogs trätt i kraft. Utvärderingen skulle behandla bl.a. frågan om den tekniska utvecklingen av produkter lett till att ersättningen urholkats.

EU-kommissionen inledde s.k. branschsamtal under 2008 med syftet att uppnå samsyn om den framtida utvecklingen av ersättning för privatkopiering. Bakgrunden är bl.a. att lagstiftningen i medlemsstaterna ser olika ut

och att det innebär att hinder uppstår på EU:s inre marknad. I kommissionens meddelande om en inre marknad för immateriella rättigheter¹⁷ från maj 2011 anges att en medlare ska utses med uppgift att förhandla fram en överenskommelse om upphovsrättslig privatkopieringsersättning som därefter lagregleras på EU-nivå.

Vad gäller uppföljningen av bestämmelserna om privatkopieringsersättning har enheten för immaterialrätt och transporträtt på Justitiedepartementet uppgett att enhetens planering för denna uppföljning fortfarande¹⁸ är att avvakta arbetet på EU-nivå. En sådan uppföljning av de nationella bestämmelserna som aviserades i tidigare nämnda proposition 2004/05:110 är därför inte aktuell den närmaste tiden. Regleringen ser olika ut i olika länder, varför konkurrensskäl enligt regeringen talar för att en lösning borde sökas på EU-nivå.

Utskottets ställningstagande

I likhet med motionärerna anser utskottet att det kan finnas skäl att se över privatkopieringsersättningen. Utskottet vidhåller emellertid sina tidigare ställningstaganden (bet. 2009/10:NU9 och bet. 2010/11:NU11) om att arbetet på området inom EU bör avvaktas innan en sådan översyn görs. Ersättning till upphovsmän för den lagliga privatkopiering som sker ser olika ut i de olika medlemsstaterna i EU. En lösning bör av konkurrensskäl sökas på EU-nivå. Utskottet anser därför att riksdagen bör avslå de fem aktuella motionerna.

Legalisering av söktjänster på internet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande med krav på ett lagförslag där det ska framgå att det är lagligt att bedriva söktjänster på internet. Utskottet hänvisar till riksdagens tidigare ställningstaganden.

Jämför reservation 8 (MP).

Motion

I motion 2011/12:N209 (MP) framförs det att riksdagen bör uppmana regeringen att återkomma med ett lagförslag där det framgår att det i Sverige är lagligt att bedriva söktjänster på internet. Motionärerna anför att det ”inte

¹⁷ Se KOM(2011) 287. Jämför även Regeringskansliets faktapromemoria 2010/11:FPM128.

¹⁸ Jämför bet. 2009/10:NU9 s. 16 och bet. 2010/11:NU11 s. 23.

är rimligt att det just på internet ska vara olagligt om det händer att träffar i en sökning refererar till personer som för tillfället begår handlingar som anses olagliga”.

Vissa kompletterande uppgifter

En motion med likalydande innehåll behandlades av riksdagen våren 2010 (bet. 2009/10:NU9) och våren 2011 (bet. 2010/11:NU11). Utskottet avstyrkte vid båda tillfällena motionen. Som motivering anförde utskottet att det för straffrättsligt medverkansansvar fordras att någon främjat gärningen med råd eller dåd, och att det för straffbar medverkan krävs att de subjektiva rekvisiten är uppfyllda (uppsåt eller grov oaktsamhet), samt att dessa bestämmelser gäller även i ”internetmiljö”. Vidare påminde utskottet om bestämmelserna om viss ansvarsfrihet för s.k. tjänsteleverantörer i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster. Avvikande uppfattningar redovisades vid båda tillfällena i en reservation (MP respektive MP, V).

Utskottets ställningstagande

Utskottet hänvisar till tidigare riksdagsbehandling och anser att riksdagen bör avslå motion 2011/12:N209 (MP).

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Grön teknologi till utvecklingsländer, punkt 1 (MP, V)

av Jonas Eriksson (MP) och Kent Persson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12: MJ407 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkande 15.

Ställningstagande

Utvecklingsländer behöver få tillgång till modern miljöteknik för att ha möjlighet att minska sina egna utsläpp. Vi anser att tekniköverföring till utvecklingsländer skulle gynnas genom en förändrad patentlagstiftning. Det bör därför göras en översyn av patent- och immateriallagstiftningen för att göra det lättare att sprida grön teknologi till utvecklingsländer.

Vad som nu anförts bör riksdagen, med bifall till det aktuella yrkandet i motion 2011/12: MJ407 (V), som sin mening ge regeringen till känna.

2. Rådgivning till forskare och uppfinnare i patentfrågor, punkt 2 (SD)

av Lars Isovaara (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12: N299 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

I likhet med motionärerna anser jag att forskare och uppfinnare måste få bättre rådgivning i patentfrågor så att de blir medvetna om riskerna och om vilka åtgärder man kan vidta för att förebygga dessa. Detta bör vara ett prioriterat inlag inom ramen för den rådgivning om företagande som

bekostas med offentliga medel. Jag ser positivt på att PRV och Vinnova nu har fått i uppdrag att utforma insatser för att ge små och medelstora företag bättre möjligheter att hantera sina immateriella tillgångar på ett affärsstrategiskt sätt. Det är ett steg i rätt riktning men inte tillräckligt. Vad jag anför bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Med det sagda tillstyrks motion 2011/12:N299 (M) i denna del.

3. Åtgärder mot piratkopiering, punkt 5 (S, SD)

av Lars Johansson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Krister Örnfjäder (S), Börje Vestlund (S), Lars Isovaara (SD), Ingela Nylund Watz (S) och Ingemar Nilsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:N411 av Krister Örnfjäder (S).

Ställningstagande

Piratkopiering är för många svenska företag ett växande problem. Företagen utsätts kontinuerligt för att deras produkter piratkopieras av utländska företag som sedan försöker sälja billiga kopior. Problemet med piratkopiering får negativa konsekvenser för företagets möjlighet att utvecklas. Även för konsumenterna är piratkopiering ett problem. Piratkopierade läkemedel kan t.ex. innebära livsfara för konsumenterna. Vi anser att Sverige måste gå i spetsen för arbetet inom EU och i andra internationella organ för att komma till rätta med detta internationella problem. Det behövs ökade åtgärder för att motverka piratkopiering. Vad som nu anförs bör riksdagen, med bifall till motion 2011/12:N411 (S), som sin mening ge regeringen till känna.

4. Avkriminalisering av fildelning, punkt 6 (MP, V)

av Jonas Eriksson (MP) och Kent Persson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:N210 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Att försöka förhindra fildelning med rättsliga insatser för att rädda skivbranschen riskerar att bli ett bakslag för alla internetanvändares integritet. Det behövs tydligare integritetsskydd för att undvika en situation där uppgifter lagras för att man ska kunna lagföra fildelare. Internetoperatörer bör inte få lagra information om enskilda internetanvändares trafik. Vi anser att kopiering för privat bruk bör avkriminaliseras. Ändringarna i upphovsrättslagen från juli 2005 bör ses över och Sverige bör ta initiativ till att förhandla om de internationella avtal och EU-direktiv som Sverige ingått på området.

Enligt vår mening skulle ett upprätthållande av dagens förbud mot användande av upphovsrättsligt skyddat material som lagts ut på internet och på digitala nätverk utan upphovsrättsinnehavarens tillstånd, för att nå framgång, kräva en ökad övervakning av individens beteende. Detta är inte önskvärt. Den personliga integriteten och rätten till privatliv ska inte behöva stå tillbaka för skiv- och filmbolagsbranschens kortsiktiga ekonomiska vinstintresses skull.

Med det anförda tillstyrker vi motion 2011/12:N210 (MP) i dessa delar.

5. Det civilrättsliga sanktionsdirektivet, punkt 8 (MP)

av Jonas Eriksson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:N210 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Jag anser att den s.k. Ipredlagstiftningen är problematisk ur rättssäkerhetsynpunkt. Trots att Sverige inte hade någon skyldighet till det infördes 2009 lagstiftning som enligt min mening ger upphovsrättsorganisationer närmast polisiära befogenheter. Genom lagändringarna togs flera steg som underlättar för rättighetshavare att själva driva rättsprocesser, något som i praktiken ersätter den roll som polisen och åklagarna tidigare haft i upphovsrättsmål.

Enskilda riskerar efter en förlust i en domstolsprocess att få betala stora skadestånd och höga rättegångskostnader. Mot denna bakgrund kan människor vid hot om stämning komma att betala stora belopp trots att de är oskyldiga.

Det är enkelt att använda sig av andras nätverk och datorer. Regeringen bör enligt mig snarast tillsätta en utredning för att se hur internetanvändarnas integritet och rätt till privatliv kan stärkas i svensk lagstiftning.

Åklagarna och polisen kommer att behöva lägga ned utredningar om allvarliga brott eftersom internetbolagen efter lagändringarna inte längre sparar uppgifter om sina kunder särskilt länge. Effekten blir alltså att man försvårar för myndigheterna att utreda allvarliga brott. Jag är dock medveten om att det finns ett vilande förslag om en skyldighet för operatörerna att lagra vissa uppgifter för att säkerställa att uppgifterna finns tillgängliga för de brottsbekämpande myndigheterna.

Enligt min mening finns det en djupgående motsättning mellan regeringens jakt på fildelare och övrig brottsbekämpning på internet. Effekterna av lagändringarna befaras omfatta bl.a. ett utökad användande av anonymitetstjänster och s.k. darknets, vilket riskerar att innebära att bl.a. terrorism, pornografibrott och narkotikabrott blir omöjliga att spåra.

Med det anförda tillstyrker jag motion 2011/12:N210 (MP) i dessa delar.

6. Det civilrättsliga sanktionsdirektivet, punkt 8 – motiveringen (S)

av Lars Johansson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Krister Örnfjäder (S), Börje Vestlund (S), Ingela Nylund Watz (S) och Ingemar Nilsson (S).

Ställningstagande

Det huvudsakliga syftet med det civilrättsliga sanktionsdirektivet var att komma åt den fildelning som sker i kommersiell skala.

Vi anser att det finns stor anledning att följa upp huruvida det uppstår situationer där personer drabbas av att deras internetabonnemang har missbrukats av någon annan för illegal fildelning. Enligt vår mening borde den uppföljningen göras av en oberoende granskare. Vi har därför tidigare föreslagit att en integritetsombudsman ska inrättas, bl.a. för att följa upp tillämpningen av lagen på detta område (bet. 2009/10:KU1). Det är särskilt angeläget med proportionalitet när det som i detta fall gäller civilrättsliga processer där resursstarka organisationer kan komma att ställas mot enskilda individer.

Enligt vår mening bör lagstiftaren inte ställa alltför långtgående krav på den enskilde att skydda sig mot otillåtna nyttjanden av den egna internetuppkopplingen. Rättssäkerheten för den enskilda internetanvändaren måste säkerställas vid en domstolsprocess liksom eventuella skadeståndskrav.

Möjligheten att få ut den faktiska identiteten bakom en särskild IP-adress innebär att en persons internetvanor kan komma att kartläggas. Det görs därmed ett mycket omfattande intrång i den personliga sfären. Allt fler tillbringar alltmer tid på nätet, och genom en kartläggning kan därför en mycket omfattande bild av en persons vanor samlas in. Detta gäller inte bara upphovsrättsskyddat material utan även vad gäller t.ex. vilka forum en person deltar i och med vilka han eller hon har interaktiva samtal. Skadan, eller kränkningen, om en sådan kartläggning skulle komma ut,

måste bedömas som mycket stor för den enskilde. Datainspektionen ska visserligen övervaka att bestämmelserna i personuppgiftslagen tillämpas, men vi anser att det krävs mer långtgående åtgärder för att säkerställa skyddet för den personliga integriteten. Vi tänker särskilt på det fall att åtgärder kommer att företas mot en och samma person gällande flera olika rättighetshavares verk. Om man inrättade en integritetsombudsman skulle internetanvändarnas integritet kunna stärkas.

Vi har förståelse för den oro som motionärerna ger uttryck för i motion 2011/12:N210 (MP) och vill därför betona vikten av att en uppföljning görs av lagstiftningen i enlighet med vad vi anförde ovan. Riksdagen behöver dock enligt vår mening inte göra de uttalanden som motionärerna förordar. Motionen avstyrks därmed i dessa delar.

7. Det civilrättsliga sanktionsdirektivet, punkt 8 – motiveringen (V)

av Kent Persson (V).

Ställningstagande

Upphovsrättsinnehavare har ett legitimt krav på att få ersättning för sina verk. Det är emellertid viktigt att de åtgärder som vidtas för att skydda upphovsrätten balanseras mot intresset av att skydda den personliga integriteten. Jag anser att det i första hand är viktigt att komma åt dem som i kommersiellt syfte tillgängliggör upphovsrättskyddat material. Den som använder internet i övrigt för fildelning ska inte behöva känna sig övervakad. Hänsyn måste tas till att privatpersoners internetabonnemang kan ha missbrukats av någon annan. Rättssäkerheten för enskilda behöver stärkas. Enligt min mening är det viktigt att det finns en rimlig proportion mellan den vidtagna åtgärden och den skada brottet kan ha åsamkat. Det är särskilt angeläget med proportionalitet i civilrättsliga processer där resursstarka organisationer kan komma att ställas mot enskilda individer.

Utöver regeringens uppföljning av de genomförda lagändringarna i bl.a. upphovsrättslagen har det tidigare föreslagits att det ska inrättas en integritetsombudsman. En sådan ombudsman kan bl.a. följa upp lagstiftningen på detta område.

I enlighet med vad som tidigare föreslagits (bet. 2008/09:NU11 res. 8) anser jag även att en upphovsrättskommission bör tillsättas. Den snabba tekniska utvecklingen för med sig såväl hot som möjligheter för både kulturellt verksamma och konsumenter. Denna utveckling måste följas aktivt. Integritetsfrågor måste vara ett integrerat förhållningssätt i hela processen.

Jag vill även erinra om riksdagens tillkännagivande till regeringen i samband med att det civilrättsliga sanktionsdirektivet genomfördes om att regeringen fortlöpande till riksdagen ska redovisa resultatet av utvärderings-

arbetet om tillämpningen av bestämmelserna som gäller skyddet av immateriella rättigheter på internet. Så snart det finns underlag emotser jag därför en sådan redovisning.

Motionen avstyrks i de delar som nu är aktuella.

8. Legalisering av söktjänster på internet, punkt 10 (MP)

av Jonas Eriksson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:N209 av Maria Ferm m.fl. (MP).

Ställningstagande

I likhet med motionärerna anser jag att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag där det framgår att det i Sverige är lagligt att bedriva söktjänster på internet.

Vad som nu anförs bör riksdagen, med bifall till motion 2011/12:N209 (MP), som sin mening ge regeringen till känna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12: MJ407 av Lars Ohly m.fl. (V):

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att det görs en översyn av patent- och immateriallagstiftningen för att göra det lättare att sprida grön teknologi till utvecklingsländer.

2011/12: N209 av Maria Ferm m.fl. (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör lägga fram förslag till lagändring som innebär att söktjänster på internet legaliseras.

2011/12: N210 av Maria Ferm m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avkriminalisera fildelning mellan privatpersoner för privat bruk.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att omförhandla det EU-direktiv som kräver kriminalisering av fildelning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att internetoperatörer inte ska lagra information om enskilda internetanvändares trafik.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den personliga integriteten och rätten till privatliv aldrig får kompromissas i framtida lagförslag som motiveras av skiv- och filmbolagsbranschens vinstintresse.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den s.k. Ipredlagen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att se hur internetanvändares integritet och rätt till privatliv kan stärkas i svensk lagstiftning.

2011/12: N240 av Kajsa Lunderquist (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka varumärkesrätten och värna marknadsrätten.

2011/12:N261 av Johan Andersson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bilda ett statligt IPR-bolag.

2011/12:N295 av Margareta Cederfelt och Andreas Norlén (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av olika tänkbara åtgärder för att stärka uppfinnarens möjligheter att värna sina patent.

2011/12:N299 av Andreas Norlén m.fl. (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättrad rådgivning till forskare och uppfinnare i patentfrågor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en genomgång av i vilken omfattning som svenska patent blir föremål för intrång i andra länder samt vissa närliggande frågor.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade möjligheter att väcka åtal för patentintrång.

2011/12:N300 av Johan Hultberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om privatkopieringsersättningen.

2011/12:N304 av Anton Abele (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av möjligheterna för ökat stöd till projekt som motarbetar illegal fildelning.

2011/12:N313 av Christer Winbäck (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ny upphovsrättslag.

2011/12:N340 av Christian Holm och Jan-Evert Rådström (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om privatkopieringsersättning och privatkopieringsavgift.

2011/12:N390 av Karl Sigfrid (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för en moderniserad privatkopieringsersättning i enlighet med motionen.

2011/12:N398 av Eliza Roszkowska Öberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om privatkopieringsersättningen.

2011/12:N411 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka aktiviteten i arbetet med att förhindra piratkopiering.